

CONCURSUL NAȚIONAL TRANSCURRICULAR DE LECTURĂ ȘI INTERPRETARE
„IONEL TEODOREANU”
Ediția a XX-a, Iași, 21 - 24 mai 2026
Clasa a VI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Total: 100 de puncte.**
- **Timp de lucru: 3 ore.**

Subiectul I**70 de puncte****Citește cu atenție textele următoare, pentru a răspunde cerințelor formulate în continuare.****A. Lectura textului literar (40 de puncte)**

Pe aproape fiecare masă era o carte deschisă. Când am ridicat cartea de pe masa de care mă sprijineam, am auzit înăuntru un zgomot, ca atunci când ridic cutia bunicii în care, înainte de nașterea mea, a fost cremă Nivea, iar acum sunt nasturi. Îmi place s-o scutur, e ca o jucărie. Am scuturat și cartea. S-au auzit, ca de foarte departe dinăuntru ei, niște țipete și un fel de șuier, tropăituri, o trompetă, șoapte și tot felul de sunete bizare care nu știu ce erau. M-am îndepărtat la iuțeală și m-am apropiat de altă carte. Am luat-o în mână, am dus-o la ureche și înăuntru ei am auzit un glăscior.

Chiar atunci, n-am habar de unde și cum, lângă mine a apărut un om impunător. Mi s-a părut că a răsărit ca soarele. Sau ca o ciupercă după ploaie.

Avea un veșmânt jumătate negru, jumătate alb, lung până-n pământ și, pe cap, un turban negru cu un diamant în mijloc, chiar pe frunte, care te fulgera cu lumina lui. De sub turban îi ieșea părul ca zăpada, ondulat și mătăsos. Avea și o barbă care semăna cu un cârlig alb. Am remarcat că totul la el era ori alb, ori negru. Semăna un pic cu desenele cu vrăjitori din cărțile mele cu poze.

M-am înfiorat, nu de spaimă, ci fiindcă simțeam că în fine se întâmplă în viața mea ceva deosebit. [...]

— Scuze, domnule vrăjitor! Vreau să spun că nu înțeleg unde sunt Tom, Raul, care e prietenul lui cel mai bun, Maria, care e colega lor, Alice și Ianis, gemenii dintr-a III-a. De ce nu sunt măcar ei aici... Și unde e doamna bibliotecară... Și toți copiii care stăteau la rând acum câteva minute, când am observat că n-am tali...

— Nu sunt vrăjitor, mi-a tăiat vorba bătrânul. Glasul îi suna doar un pic îmbunat, restul tot îmbufnat. Vrăjitor! Ce idee absurdă! Ce idee! a mai bombănit. Sunt bibliotecarul bibliotecarilor. Colegii și fratele ei sunt aici. Eu nu sunt surd, în orice caz, dar ea sigur nu vede... Sunt aici! Toți! Aici!

Ioana Pârvulescu, *Invizibili* (2022)

1. Transcrie un epitet și o comparație din fragmentul citat. **5 puncte**
2. Formulează, în enunțuri, două idei principale din textul dat. **5 puncte**
3. Ilustrează, pe baza fragmentului dat, două trăsături ale textului narativ. **5 puncte**
4. Explică, în 50-70 de cuvinte, semnificația secvenței: *Chiar atunci, n-am habar de unde și cum, lângă mine a apărut un om impunător. Mi s-a părut că a răsărit ca soarele. Sau ca o ciupercă după ploaie.* **5 puncte**
5. Crezi că biblioteca poate fi un loc magic? Justifică-ți răspunsul, în 100-150 de cuvinte, valorificând o secvență din textul-suport. **20 de puncte**

B. Lectura textului nonliterar (30 de puncte)

Uitați-vă la un raft din biblioteca voastră. Măsurați-l și numărați cărțile pe care le aveți așezate în el. Poate sunt zece cărți sau mai multe. Cu siguranță, unele sunt mai groase, altele mai subțiri. Dacă decideți să faceți o altă aranjare a bibliotecii, veți putea introduce în același raft nu zece, ci mai multe sau mai puține, în funcție de grosimea lor. Dar, oricum ați face, raftul va avea tot aceeași lungime. Dar ce spuneți, cum ar fi dacă în locul cărților ați încerca să așezați în același raft reviste?

Poate, cu chiu, cu vai, le-ați putea aranja, dar n-ar mai arăta la fel de solidă și de echilibrată ordonarea. Însă dacă ați încerca să puneți în locul cărților ziare, lucrurile ar lua-o razna. Cel mult ați putea să le puneți așezate într-un vraf, nu asemeni cărților, pe verticală. Iar aspectul de bibliotecă s-ar pierde, poate sunt prea mari, dau pe dinafară. Într-o bibliotecă, în rafturi se pun cărți, nu ziare, care sunt prea subțiri și, în plus, conțin informații pe de o parte perisabile, pe de altă parte diverse. În cărți, informațiile sunt adunate compact, sistematizate. Când vrei să citești dialogurile lui Platon, de exemplu, e simplu să mergi la rafturile în care ai adunat cărți de filozofie. Sau când vrei să cauți ceva despre receptarea * critică a *Psalmilor* lui Arghezi, de pildă, te duci la rafturile cu critica literară, de unde îl scoți ușor pe Balotă, să zicem, cu cărțoiul lui solid despre poetul interbelic. La fel, dacă vrei să citești un roman polițist știi unde să-l cauți. Mai greu ai accesa informația dacă ai avea biblioteca plină doar cu ziare. Foiletoanele **, chiar și ele, tind să devină volume, nu să rămână doar tipărituri pe foi de ziar.

Horia Corcheș, **Centrimetrii rafturilor din bibliotecă**,
în „Dilema veche” nr. 901/ 2021

***receptare** – analiză, înțelegere

****foileton** – fragment de text literar, de obicei roman, inserat în partea de jos a paginilor unui ziar, unei reviste etc.

1. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare variantei corecte de răspuns.

Conțin diftong ambele cuvinte din seria:

- biblioteca, voastră;*
- aceeași, cauți;*
- greu, ziare;*
- ordonarea, cărțoiul.*

5 puncte

2. Construiește un enunț în care cuvântul *carte* să aibă sens figurat.

5 puncte

3. Scrie câte un sinonim pentru sensul din context al următoarelor cuvinte: *aranjare, echilibrată, diverse, să citești, solid.*

5 puncte

4. Transcrie, din textul B, următoarele părți de vorbire, precizându-le: un pronume reflexiv, o prepoziție, un verb la infinitiv, un adjectiv la genul neutru, un substantiv în cazul genitiv.

5 puncte

5. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul *bibliotecă* să îndeplinească funcția sintactică de complement indirect.

5 puncte

6. Asociază textul B cu textul A, prezentând, în 50-70 de cuvinte, o asemănare la nivelul conținutului.

5 puncte

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Privește cu atenție tabloul *Șoarecele de bibliotecă*, realizat de Carl Spitzweg*, apoi rezolvă următoarele sarcini de lucru.

1. Prezintă, în 80-100 de cuvinte, un detaliu cromatic sau de compoziție din tablou, utilizând cel puțin două procedee artistice învățate.

5 puncte

2. Redactează o compunere narativă, de minimum 200 de cuvinte, cu titlul **Secretul ultimului raft**, în care, valorificând sugestiile tabloului și ale textului literar dat, să prezinți o întâmplare inedită petrecută în spațiul conturat în pictură, la care participă fetița și bibliotecarul bibliotecarilor din textul A.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- respectarea particularităților textului narativ;
- adecvarea compunerii la cerință, prin valorificarea creativă a picturii și a textului indicat;
- integrarea în text a unei secvențe descriptive, de cel puțin 30 de cuvinte;
- numirea a două emoții/sentimente trăite de un personaj;
- respectarea normelor de redactare.

15 puncte



***Carl Spitzweg** (1808-1885) – pictor romantic german